

Epilógus

BÚCSÚ EGY NYOMDÁTÓL

A Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaságot 1884-ben Gerő Lajos mérnök vezetésével hozták létre. Tisztelettel adózunk elődeinknek, akik e tetteikkel – az akkori lapok véleménye szerint is – a legjelentősebb nyomda alapítását valósították meg. Termékeikkel a korszak kiváló műveit jelentették meg: Pallas Nagy Lexikon, Magyar Jogi Lexikon, Közgazdasági Lexikon, csupán csak néhány a számtalan termék közül, de öt évtizeden át számtalan gazdagon illusztrált könyv is kikerült műhelyükből, az újságokról és más számtalan nyomdai termékről nem is beszélve.

A Társaság, alakulásától kezdve mintegy huszonöt éven át fénykorát élte, majd az első ötven év közepén egy rövidebb időre válságos időszak szakította azt meg. Néhány év múlva azonban úrrá lettek a hanyatláson, és jó gazdasági vezetés mellett, szorgalmas munkával ismét talpra álltak, majd a második világháború kezdetéig tevékenységük sikeres volt. Nagyon érdekes, hogy a második ötven év szinte azonos időszakában ez a balsiker megismétlődik.

A háború után a Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság jogutódja Szikra Nyomda Rt.-ként kezdi el tevékenységét. A háború okozta károk helyreállítása után, a negyvenes évek második felében, egy új korszak vette kezdetét, nevezhetnénk „Lengyel korszak”-nak is, amely kiváló sorozatok, termékek sokaságát produkálta, képzőművészeti kiadványok, albumok, reprodukciók jelentek meg, jelentősen növekedett az export, keletre és nyugatra is egyaránt.

A Kossuth-díjas Lengyel Lajos sajnos – nem önként, de – megvált a nyomdától, több mint két évtized után – bizonyos indokokkal – áthelyezték a Nyomdaipari Egyesülés élére, ahol még néhány évet dolgozott. A hálás utókor a „Lengyel Lajos Díj”-jal emlékezik régi – azóta már legendás hírű – igazgatójára. Ez a díj azóta is él, a MTESZ 2006. májusi közgyűlésén három fő részesült is ebben a kitüntetésben.

Lengyel Lajos távozása után néhány évig még tartott a lendület, majd elkezdődött az új nyom-

daipari mérnökökből kinevezett igazgatók egymásutánja. Elérkeztünk a második ötven év közepéig. Az első utódot néhány esztendő elteltével – sikertelen tevékenysége után – le kellett váltani, összetett okairól most ne szóljunk, a válság már folyamatban.

A nyomda százéves évfordulóját már az új igazgatóval ünnepelte. A látványos ünnepség külsőségeiben pazar volt, de nem fedte el a folyamatban lévő válságot.

Az évek az „Új gazdasági mechanizmus”, „A gazdasági rendszerváltás” és a „Privatizáció” jegyében zajlanak. Az új vezérigazgató 1994-ben nagy pompával megszervezi a Kossuth Nyomda Rt. 110. évfordulóját, ám a gazdasági körülmények semmit nem javulnak. 2004 már a vezetés csődjét mutatja.

